

Η αγορά εργασίας στην Κρήτη. Χαρακτηριστικά, μετασχηματισμοί και τάσεις: ευρήματα της ποσοτικής έρευνας

Μ. Βέργης, Π. Δράκος, Κ. Πηγουνάκης & Β. Τζουβελέκας

Επετειακό Συνέδριο Σχολής Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Κρήτης

Η ΚΡΗΤΗ ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ: Προβλήματα, Προκλήσεις & Προοπτικές στην Κοινωνία, Οικονομία, Πολιτική και Υγεία

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΓΑΛΛΟΥ, ΡΕΘΥΜΝΟ

Σάββατο 2 Δεκεμβρίου 2017

Εισαγωγικά

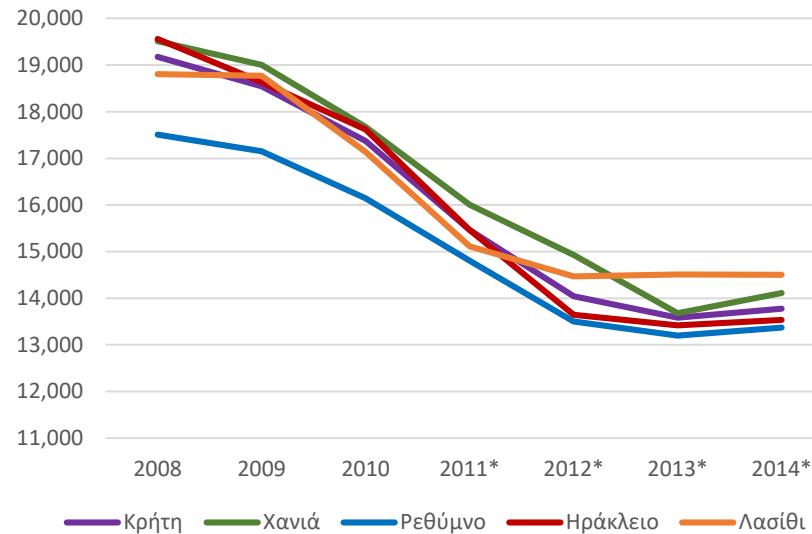

- Η παρούσα εργασία αποτελεί μια σύνοψη των αποτελεσμάτων που παρήχθησαν μέσα από τις δύο ποσοτικές έρευνες τηλεφωνικών συνεντεύξεων του Έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας» για την Κρήτη, καθώς και την ανάλυση δευτερογενών δεδομένων.
- Το Έργο υποστηρίζει την Περιφέρεια Κρήτης στη διαμόρφωση πολιτικών απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης, αλλά και στη διατύπωση κατευθύνσεων για την εξειδίκευση των δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης του πλαισίου ΕΣΠΑ 2014-2020, από το οποίο χρηματοδοτείται.
- Η υλοποίηση του Μηχανισμού από πλευράς Πανεπιστημίου Κρήτης γίνεται μέσω της Μονάδας Έρευνας Αγοράς και Κοινής Γνώμης (ΜΕΑΚΓ).

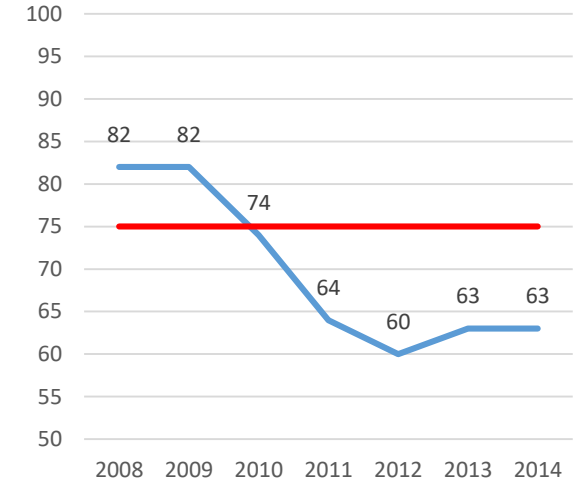
Η εικόνα της Κρήτης I

- Μεταξύ 2008 και 2014 καταγράφηκε **μεγάλη μείωση του κ.κ. ΑΕΠ**.
- Η Κρήτη, από περιφέρεια σε μετάβαση (2008: 82% AvgEU27) έγινε περιφέρεια χαμηλής ανάπτυξης (2014: 63% AvgEU27)
- Η απασχόληση βασίζεται κυρίως στον **τριτογενή τομέα**
- Κλάδοι με τη μεγαλύτερη απασχολησιμότητα :
  - Τουρισμός
  - Εμπόριο
  - Αγροτική παραγωγή
- Η αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται έντονα από **εποχικότητα**

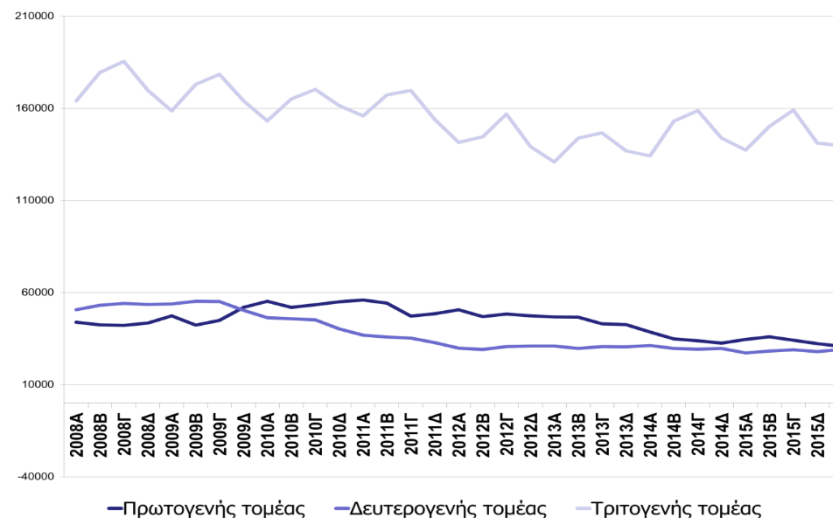
Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ
(€ - τρέχουσες τιμές)

Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ σε
Σχέση με τον ευρωπαϊκό Μ.Ο.

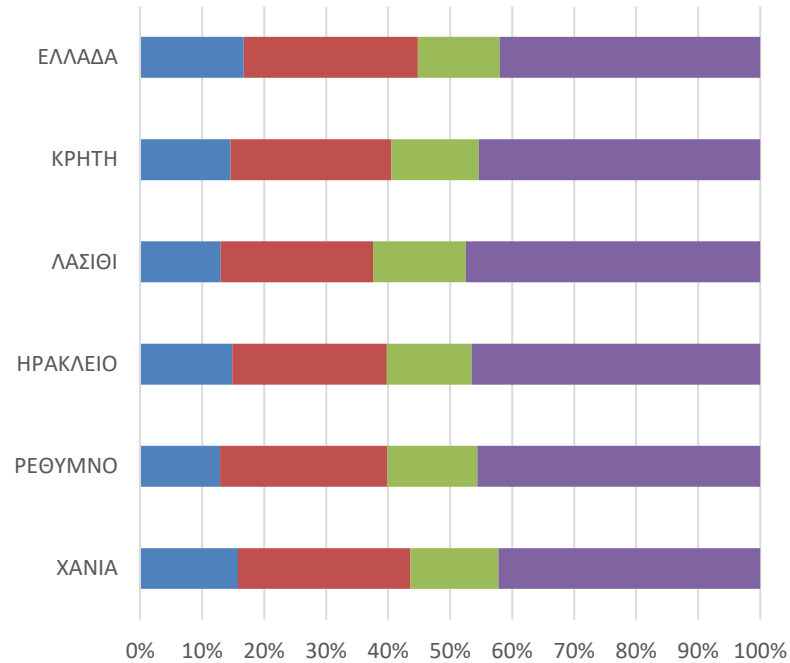
Απασχολούμενοι στην Κρήτη
κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Η εικόνα της Κρήτης II

- **27.000 φοιτητές** στα ΑΕΙ/ΤΕΙ
- **Σχολική/μαθητική διαρροή:** Το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού της Κρήτης υπολείπεται του μέσου όρου στην Ελλάδα.
- **3/10 άνεργους** στην Κρήτη έχουν υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης ή μεταλυκειακή κατάρτιση

⇒ **BrainDrain**

- Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών
- Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)
- Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών
- Έως Απόφοιτοι Δημοτικού

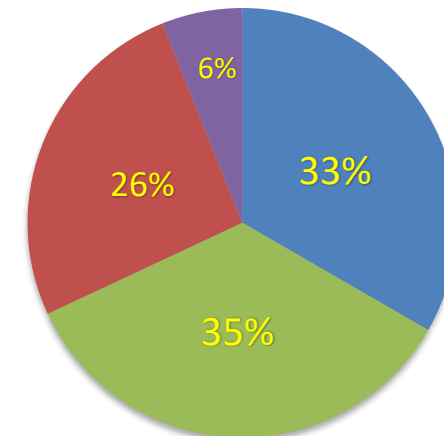

Προφίλ των ποσοτικών ερευνών

- Χρήση συστήματος Computer Aided Telephone Interviewing (C.A.T.I.) της ΜΕΑΚΓ.
- Έρευνα ανθρώπινου δυναμικού:
  - Έγινε στο γενικό πληθυσμό.
  - Στρωματοποιημένο δείγμα 992 κατοίκων της Κρήτης > 18 ετών.
- Έρευνα επιχειρήσεων:
  - Έρευνα στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη.
  - Στρωματοποιημένο δείγμα 674 επιχειρήσεων.
- Χρονικό διάστημα Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου 2016.

Η εικόνα των επιχειρήσεων

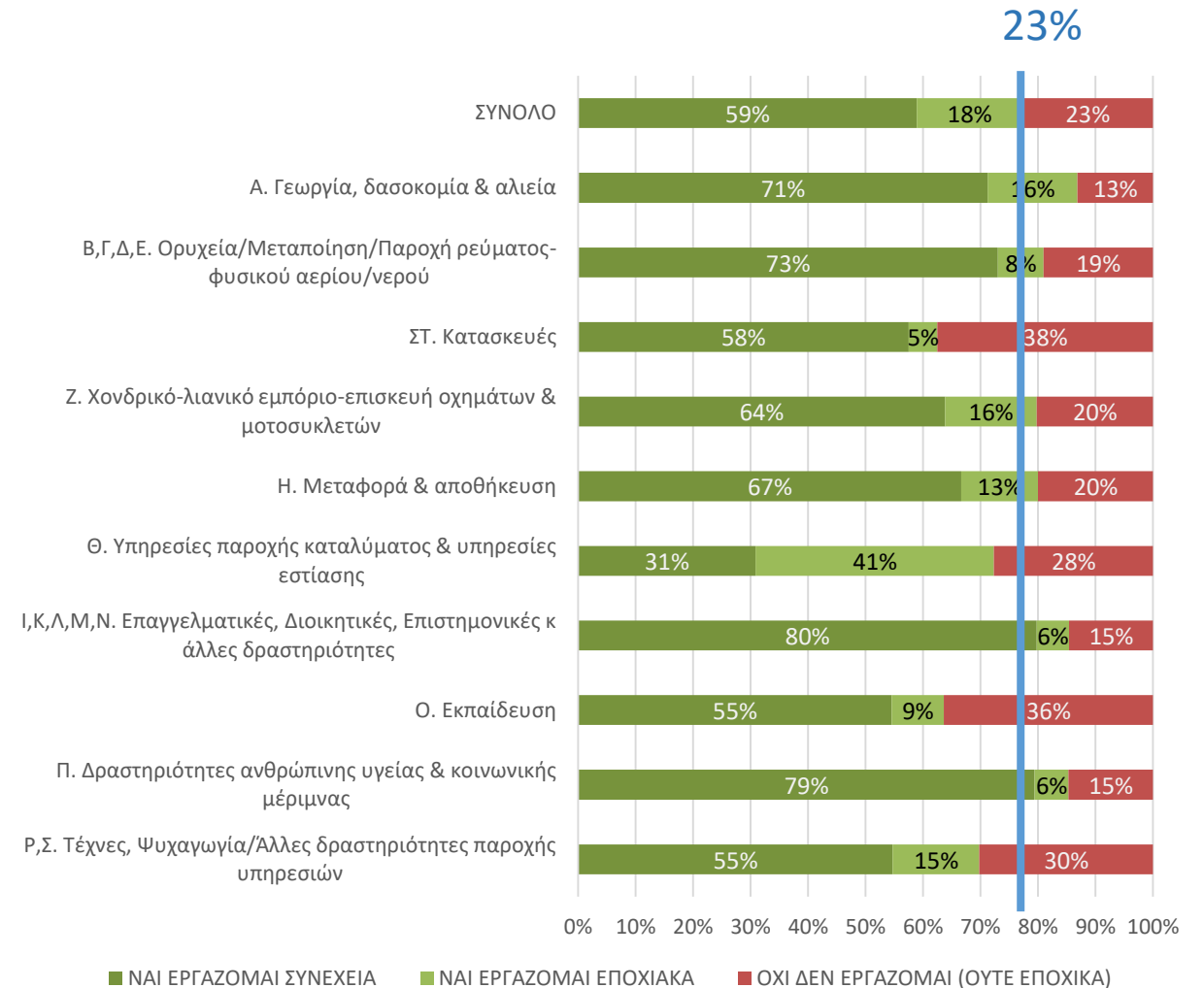
- Κλάδοι με περισσότερες επιχειρήσεις:
  - Εμπόριο (32%)
  - Τουρισμός – Εστίαση (17%)
  - Μεταποίηση (10%)
- **4/10** προσωπικές - ατομικές - οικογενειακές επιχειρήσεις
- **Επισφαλής βιωσιμότητα για το 1/3 των επιχειρήσεων**

- Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ
- Η επιχείρηση μπορεί να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση είναι δύσκολο να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση είναι αδύνατο να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της

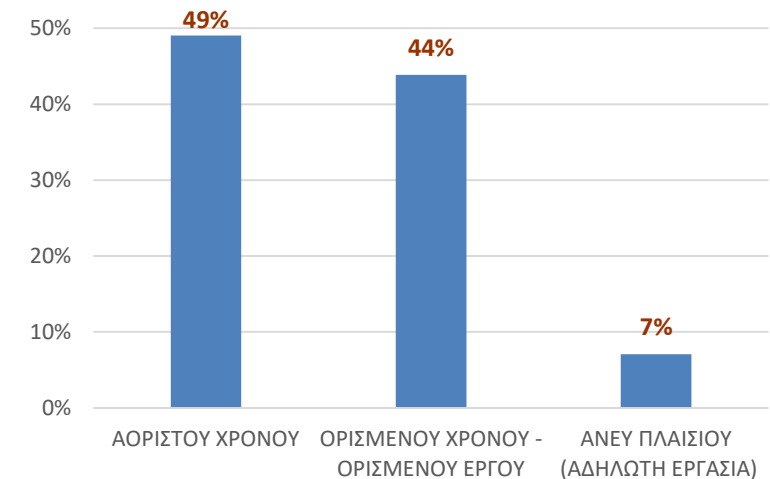
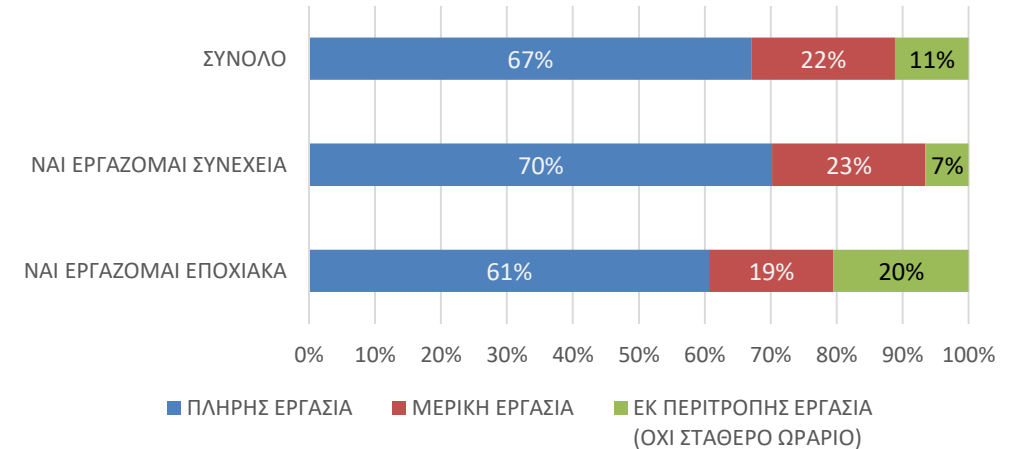
Η εικόνα του εργατικού δυναμικού (11/2016)

- **Ανεργία 23%**
- Εποχική Εργασία 18%
- Κλάδοι χαμηλής ανεργίας (<20%):
  - Υπηρεσίες
  - Γεωργία
- Κλάδοι υψηλής ανεργίας (>30%):
  - Κατασκευές
  - Εκπαίδευση
- **Ο τουρισμός παρουσιάζει υψηλό ποσοστό ανεργίας (28%)**

Καθεστώς και πλαίσιο εργασίας

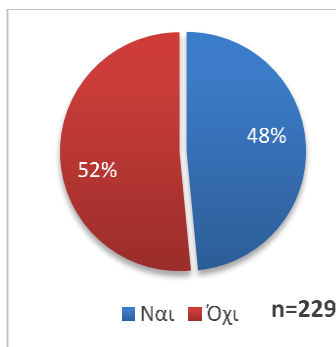
- Το **22%** έχει **μερική απασχόληση**
  - Το **7%** εργάζεται **χωρίς πλαίσιο**
  - Το **40%** είναι **μη βασικοί** εργαζόμενοι
- => **Αυξημένη εργασιακή επισφάλεια**

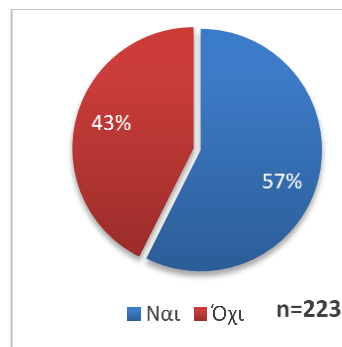

Ανεργία

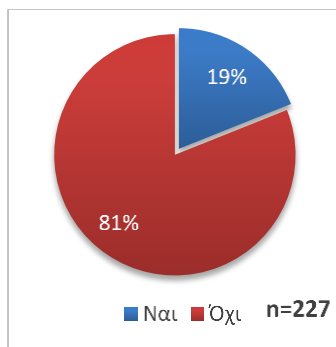
- Η ανεργία σχετίζεται με το **επίπεδο εκπαίδευσης** και την **ηλικία**
- Το **50% μακροχρόνια άνεργοι**. Η μακροχρόνια ανεργία σχετίζεται με την ηλικία
- Μόνο το **19% με επίδομα ανεργίας**

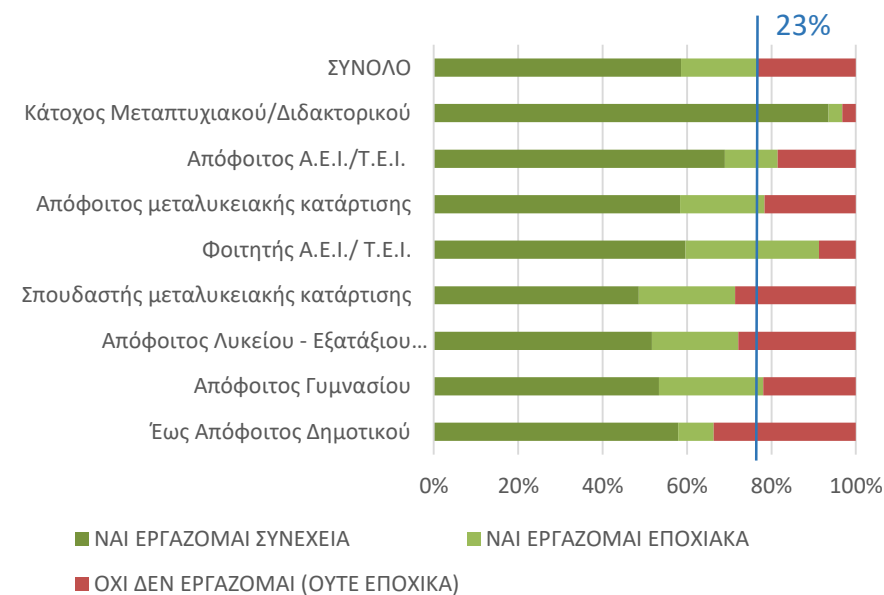
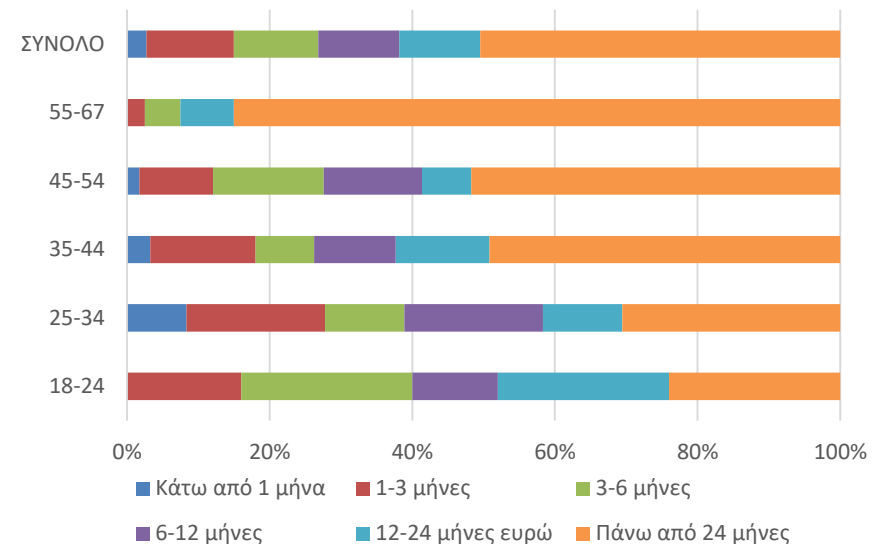
Εγγραφή στα μητρώα ΟΑΕΔ

Ενεργή αναζήτηση εργασίας

Λήψη επιδόματος ανεργίας

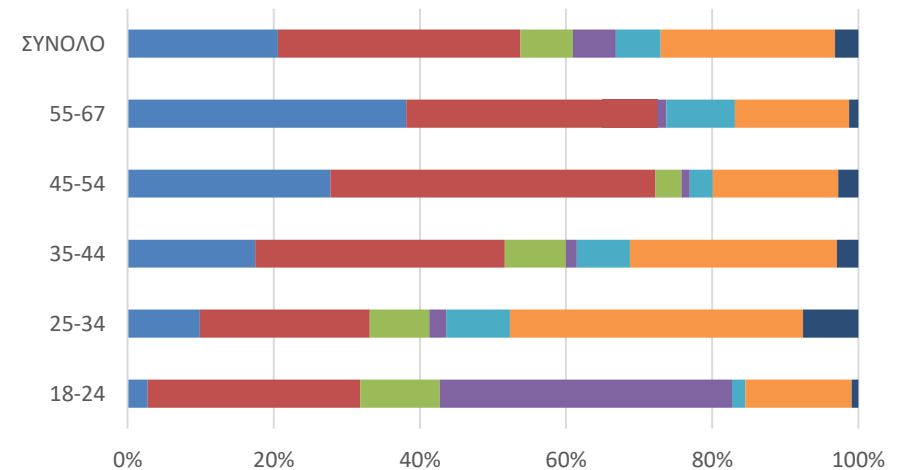
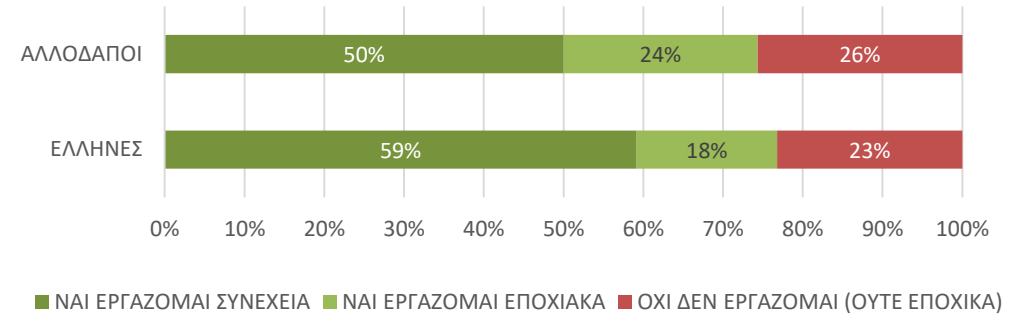
Αλλοδαποί και Νέοι

- Αλλοδαποί:

- Μεγαλύτερη ανεργία ΑΛΛΑ
- Μικρότερη εργασιακή επισφάλεια

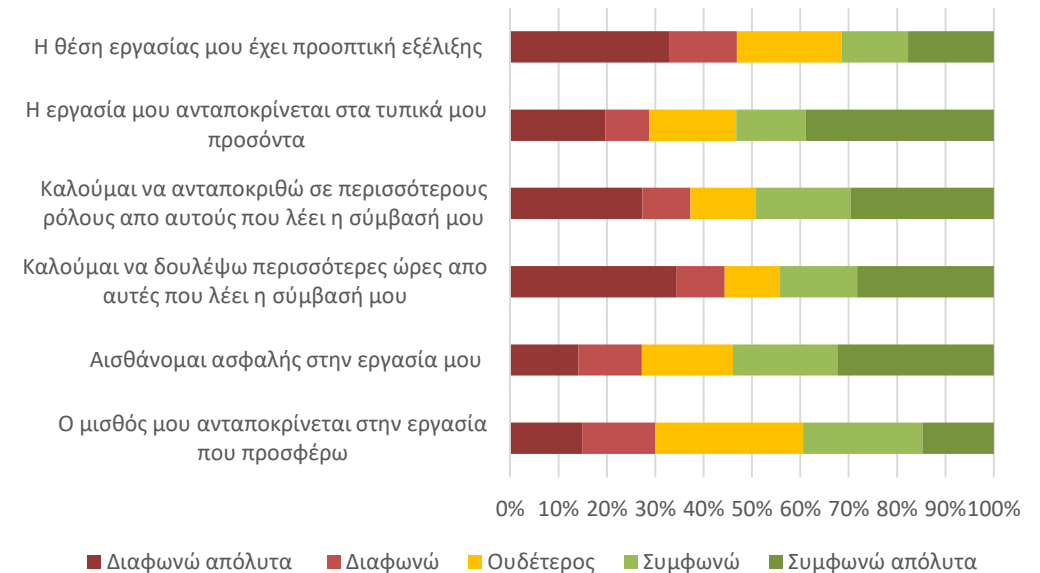
- Νέοι:

- Μεγάλος αριθμός με υψηλά προσόντα
- => **Περιθωριοποίηση νέων με χαμηλά προσόντα**

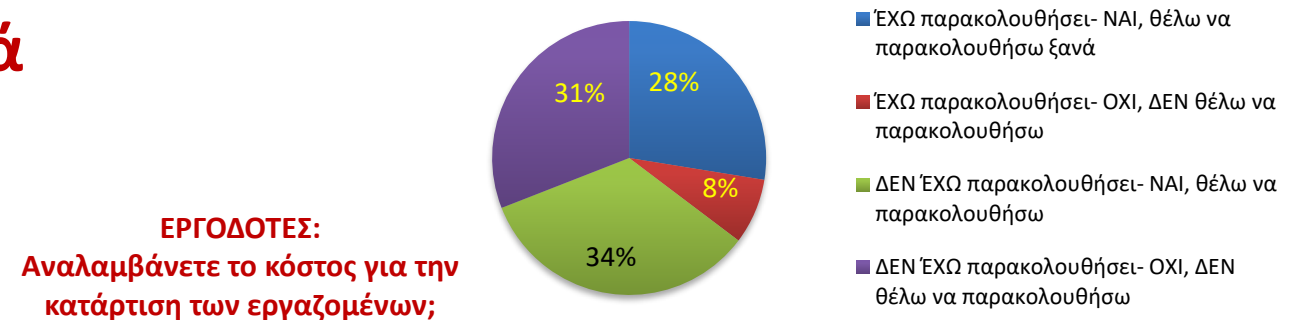
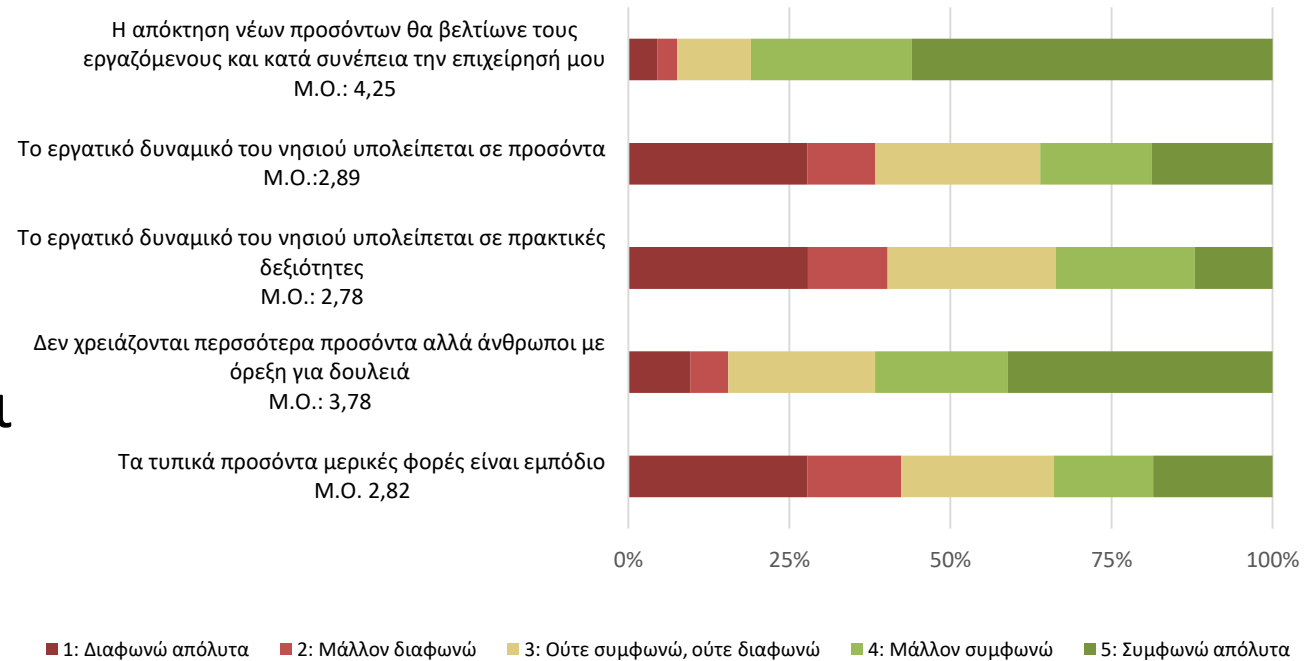
Εργασιακές σχέσεις

- Οι **εργοδότες** θεωρούν δεδομένα τα τυπικά προσόντα και **εστιάζουν στην προσωπικότητα και το χαρακτήρα**
- Οι **εργαζόμενοι δεν βλέπουν προοπτική** εξέλιξης, ενώ καλούνται να δουλέψουν περισσότερες ώρες και σε ποικιλία ρόλων, πέρα από τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Κατάρτιση

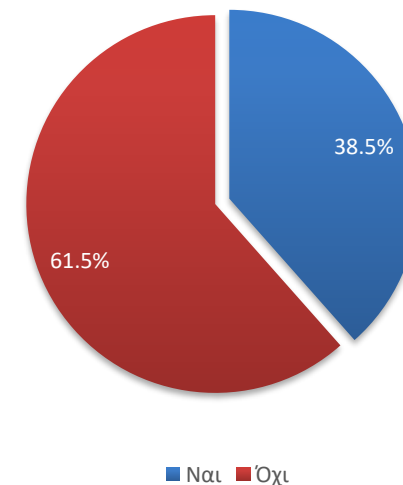
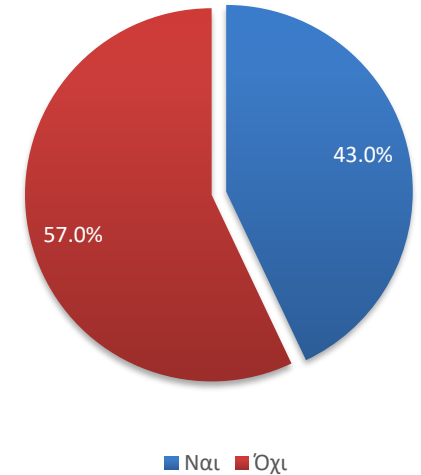
- Υπάρχει μια θεωρητική εκτίμηση της κατάρτισης από εργοδότες και εργαζόμενους
- Οι εργοδότες έχουν μοιρασμένες απόψεις ως προς την έλλειψη προσόντων / δεξιοτήτων, αλλά προκρίνουν την όρεξη για δουλειά**
- Οι εργαζόμενοι είναι θετικοί να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης**
- Οι εργοδότες δεν αναλαμβάνουν το κόστος – προτιμούν «έτοιμους» εργαζόμενους**

Κατάρτιση II

- Οι εργαζόμενοι δεν πιστεύουν ότι η κατάρτιση βελτιώνει την εργασιακή τους ασφάλεια
- Οι άνεργοι δεν πιστεύουν ότι βελτιώνει τις πιθανότητες εύρεσης εργασίας

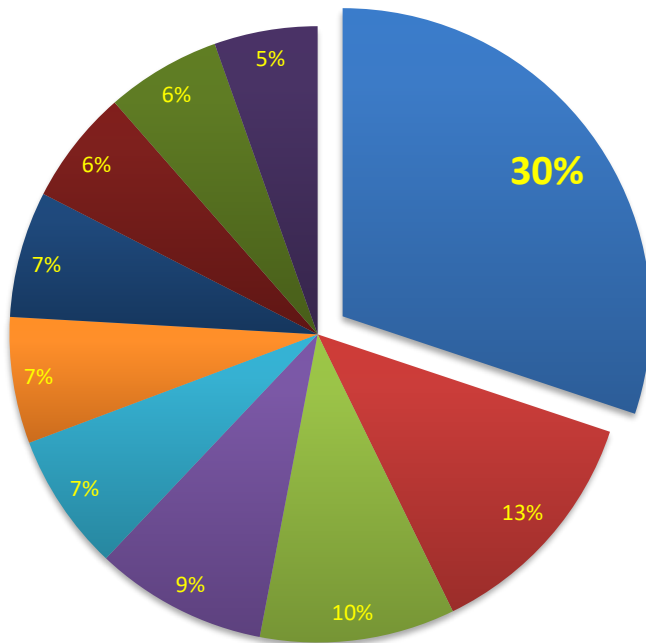
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ:
Η κατάρτιση αυξάνει την
εργασιακή ασφάλεια;

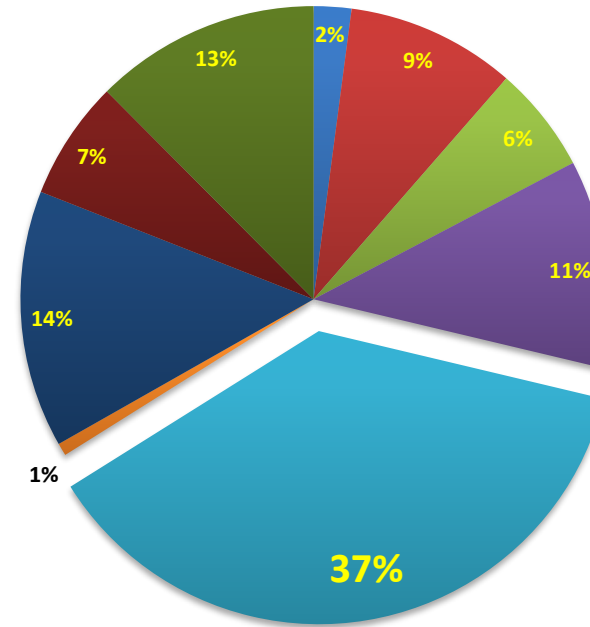
ΑΝΕΡΓΟΙ:
Η κατάρτιση βελτιώνει τις
πιθανότητες εύρεσης εργασίας;

Νέες θέσεις εργασίας

Τα 10 πρώτα επαγγέλματα

- Πωλητές
- Σερβιτόροι και μπάρμν
- Μάγειροι
- Τεχνίτες μετάλλων, μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα
- Οδηγοί φορτηγών και λεωφορείων
- Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών
- Άλλοι τεχνίτες
- Ασκούντες επιστημονικά επαγγέλματα και μηχανικοί
- Ταξιδιωτικοί συνοδοί, εισπράκτορες και ξεναγοί
- Τεχνικοί θετικών επιστημών και μηχανικής

- Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη
- Επαγγελματίες
- Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
- Υπάλληλοι γραφείου
- Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές
- Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς
- Ειδικευμένοι τεχνίτες
- Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων
- Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτες

Συμπεράσματα

- **Εποχικότητα:** επηρεάζει την οικονομική κατάσταση 20% του συνολικού εργατικού δυναμικού.
- **Τριτογενής τομέας:**
  - Οι περισσότερες επιχειρήσεις στην Κρήτη: εμπόριο (χονδρικό-λιανικό) και υπηρεσίες παροχής καταλύματος και εστίασης,
  - Οι περισσότεροι εργαζόμενοι καταγράφονται στον κλάδο υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης.
- **Οι επιχειρήσεις της Κρήτης προσπαθούν να επιβιώσουν** - εξαίρεση ο κλάδος υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης που δεν επηρεάστηκαν ιδιαίτερα από την οικονομική κρίση.
- Ένα σημαντικό ποσοστό των εργαζομένων δε βλέπει προοπτικές και θεωρεί ότι υπάρχουν αποκλεισμοί.

Αιτίες :

- Υπερπροσφορά ανθρωπίνου δυναμικού με υψηλά προσόντα, ιδίως για <35 ετών,
- Αυξημένη ζήτηση για εργατικό δυναμικό χαμηλών προσόντων,
- Έλλειψη επιχειρηματικής κουλτούρας των επιχειρήσεων.

Αποτελέσματα:

- Επισφάλεια στην εργασία,
- Αύξηση του φαινομένου της «φυγής εγκεφάλων» - brain drain.
- Οι επιχειρήσεις δεν υποτιμούν τα προσόντα αλλά υπάρχουν πολλοί με προσόντα για την αντίστοιχη ζήτηση.
Αποτέλεσμα : **η αξιολόγηση γίνεται βάσει της προσωπικότητας και της ευελιξίας του εργαζόμενου.**
- Το ανθρώπινο δυναμικό αντιμετωπίζει την **εκπαίδευση και κατάρτιση ως μη κρίσιμο παράγοντα** για την εύρεση εργασίας, την διασφάλισή της και την εργασιακή εξέλιξη.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Επετειακό Συνέδριο Σχολής Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Κρήτης

Η ΚΡΗΤΗ ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ: Προβλήματα, Προκλήσεις & Προοπτικές στην Κοινωνία, Οικονομία, Πολιτική και Υγεία

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΓΑΛΛΟΥ, ΡΕΘΥΜΝΟ

Σάββατο 2 Δεκεμβρίου 2017